

PEADIREKTORI ASETÄITJA

Väljavõte
Ärisaladused on välja jäetud

Otsus

Tallinn

21.detsember 2005 nr 56-L

Konkurentsiolukorra analüüsi lõpetamine
AS EMT poolt sisuteenuse osutajatele
tasumäärade kehtestamisel

1. Haldusmenetluse alustamine

Seoses AS Ekspress Hotline, AS InfoAtlas, AS Numbriinfo, AS Teabeliin ja AS Eesti Info Keskus (*edaspidi Infotelefonid*) ühise avaldusega AS EMT (*edaspidi EMT*) tegevuse kohta ebamõistlikult kõrge ja ebavõrdse hinna kehtestamisel sisuteenuse osutajatele alustas Konkurentsiamet 17.06.2005 käskkirjaga nr 25 konkurentsiolukorra analüüsi sisuteenuste pakkujatele EMT poolt ebavõrdsete ja ülemäära kõrgete tasumäärade kehtestamise selgitamiseks, eesmärgiga kontrollida EMT tegevuse vastavust konkurentsiseaduse (*edaspidi KonkS*) § 16 p-le 1 ja p-le 3.

Kaebajad väidavad, et Infotelefonid opereerivad telekommunikatsioonivõrku ja muuhulgas edastavad kõnesid EMT võrku. Infotelefonid maksavad kõnede edastamisel koos käibemaksuga minutitasu 3.50, mis on ebamõistlikult kõrge ning muudab kõnede edastamise majanduslikult ebaotstarbekaks. Uue lepingu sõlmimisel on EMT esitanud veelgi kõrgema hinnapakumise. Infotelefonid on aga sunnitud lepingud sellistel tingimustel sõlmima kuna umbes 60% mobiilsideoperaatorite tasuliste infoteenuste tarbijatest on EMT kliendid ning Infotelefonid kaotasid seega suure osa oma klientidest.

Infotelefonid on seisukohal, et EMT kasutab ära oma olulise turujõuga ettevõtja ja turgu valitseva ettevõtja staatust ning nõuab teenuse eest ebamõistlikult kõrget hinda. Samuti ei kohtle EMT sisuteenuse pakkujaid võrdsetel alustel, saades sisuteenuse jaehinnast sõltuvalt endale erineva suurusega osa.

Tuginedes eeltoodule paluvad Infotelefonid teostada järelevalvet EMT tegevuse üle ja kohustada EMT-d viima pakutavad teenuse hinnad kooskõlla elektroonilise side seadusega, telekommunikatsiooniseadusega ning konkurentsiseadusega.

Infotelefonid esitasid oma ühise kaebuse Sideametile 04.05. 2005 ja viimane edastas 25.mail 2005 ära kirja kaebusest Konkurentsiametile.

2. Haldusmenetluse sisu

Elektroonilise side seaduse (*edaspidi ESS*) § 144 lg-s 6 on sätestatud, et kui sideettevõtja on üheaegselt märkimisväärse turujõuga ettevõtja ESS tähenduses ning turgu valitsev ettevõtja KonkS tähenduses, teostab järelevalvet sideettevõtja sideteenuse tasude üle sellel kaubaturul, millel sideettevõtja on tunnistanud märkimisväärse turujõuga ettevõtjaks, Sideamet.

Vastavalt ESS-i §-le 192 kehtivad enne ESS-i jõustumist telekommunikatsiooniseaduse (*edaspidi TKS*) alusel tehtud olulise turujõuga ettevõtjaks tunnistamise otsused ja sellest tulenevad ettevõtja kohustused olulise turujõuga ettevõtjana kuni 31.12.2005.

Sideameti peadirektori 29.11.2004 käskkirjaga 1-3/04/269 tunnistati EMT olulise turujõuga ettevõtjaks (*edaspidi OTE*) üldkasutatava mobiiltelefoniteenuse turul 2005.aastaks. Kuigi EMT on käskkirja osaliselt vaidlustanud halduskohtus, ei takista kaebuse või protesti esitamine halduskohtumenetluse seadustiku § 12 lg 1 kohaselt haldusakti täitmist, millest lähtuval halduskohtus ei rahuldanud EMT esialgset õiguskaitse rakendamise täitmist (määrus 05.01.2005 haldusasjas 3-2712/2004).

Vastavalt TKS § 51 lg 4 p 2 ei tohi OTE lülitada telekommunikatsiooniteenuse tasu koosseisu juurdehindlust, mis on tingitud telekommunikatsiooniteenuseturul OTE seisundi ärakasutamisest.

Sideamet analüüsis EMT poolt kehtestatud tasumäära 3.50 krooni minut koos käibemaksuga ja analüüsist selgus, et tasumäära koosseisu ei ole lülitatud juurdehindlust, mis oleks tingitud EMT seisundi kuritarvitamisest turul. Sideameti 19.08.2005 otsusega J.1-11.KTO/05/11 lõpetati selles osas järelevalve menetlus, kuna ei ole toimunud TKS § 51 lõike 4 punkti 2 rikkumist. Sideameti otsust ei ole Infotelefonid vaidlustanud.

Vastavalt haldusmenetluse seaduse § 9 lg 1 p-le 1 kui sama haldusmenetluse asi on mitme haldusorgani pädevuses viib haldusorganile taotluse esitamisega algava haldusmenetluse läbi haldusorgan, kellele on esimesena esitatud taotlus haldusmenetluse algatamiseks. Riigikohtu 18.12.2002 otsuse 3-3-1-66-02 p 38 kohaselt peavad ametid vältima vastuoluliste otsuste tegemist, et mitte kahjustada ettevõtja õiguspärast ootust.

Lähtuvalt eeltoodust ei analüüsi Konkurentsiamet EMT poolt kehtestatud miinimumtasumäära 3.50 krooni/minut vastavust KonkS § 16 punktile 1 (ebaõiglaste hinnatingimuste kehtestamine).

Konkurentsiamet analüüsis sisuteenuse pakkujate ebavõrdset kohtlemist EMT poolt võimalikku sisuteenuse osakute määrade erineval kehtestamisel ja selle tegevuse vastavust KonkS § 16 p-le 3.

Menetluse tulemusena Konkurentsiamet õiguserikkumist ei tuvastanud.

3. Menetlusosalised

AS EMT - registrikood 10096159, Valge 16, Tallinn, 11413.

Põhitegevusala - üldkasutatav mobiiltelefoniteenus.

AS Ekspress Hotline - registrikood 10035873, Weizenbergi 20, Tallinn, 10150.

Põhitegevusala - kõnekeskuste tegevus.

AS Numbriinfo - registrikood 10165044, Weizenbergi 20, Tallinn, 10150.

Põhitegevusala - kõnekeskuste tegevus.

AS Infoatlas - registrikood 100047161, Weizenbergi 20, Tallinn, 10150.

Põhitegevusala - raamatute, brošüüride ja infokataloogide kirjastamine.

Tegevusalad infovahendus ja reklaamiteenuste osutamine.

AS Teabeliin - registrikood 10009841, Madara 29, Tallinn, 10006.

Põhitegevusala - kõnekeskuste tegevus.

AS Eesti Info Keskus - registrikood 10542541, Peterburi tee 46, Tallinn, 11415.

Põhitegevusala - kõnekeskuste tegevus.

4. Faktilised asjaolud ja tõendid

4.1 EMT seisukohad ja selgitused

04.05.2005 vastuskirjas nr 1-1-4/646 Sideametile leidis EMT, et lähtuvalt ESS §-dest 1 ja 2 ei laiene ESS infoteenustele, kuna tegemist ei ole signaalide edastamise või suunamisega elektroonilise side võrgus.

Konkurentsiamet esitas 17.06.2005 EMT-le kirjaga nr 2-04.03/544 taotluse teabe saamiseks, et analüüsida EMT poolt Infotelefonidega sarnaste lepingute sõlmimisel võimalikku ebavõrdset kohtlemist hinnaosaku suuruse määramisel.

EMT selgitab 07.07.2005 vastuskirjas nr 1-1-3/1024, et tasulise teenus korral määratakse vastavalt Infotelefonide poolt soovitud tasumäärale EMT poolt konkreetsele eritasulisele numbrile sisuteenuse hind, mis lisandub miinimumhinnale ja see kokku moodustab tarbijahinna.

Sisuteenuse osutajad on grupeeritud vastavalt osutatava teenuse sisule ja teenuse hinnast saavad sisuteenuse osutajad vastavalt:

85% - numbriinfoteenused (EMT hinnaosak 15%);

80%- teenindus (EMT hinnaosak 20%);

70%- meelelahutus (EMT hinnaosak 30%).

Kuna Infotelefoni tasumäär (hinnaosak) on kindel protsent sisuteenuse tasust, siis sõltub erinev tasumäär suurus sellest, kui suure sisuteenuse hinnaosaku soovib Infotelefon oma teenuse eest EMT-lt saada.

EMT soovib lähtuvalt ESS-st 2005.aastal sõlmida kõigi sisuteenuste pakkujatega uued lepingud ja luua võrdsed tingimused kõikidele ühesugustel alustel, kuna mõned ettevõtjad olid erinevatel aegadel sõlmitud lepingute tõttu soodsamas olukorras.

Lepingu projektide esitamisel ei toimunud mingit hinnatõusu, vaid lepingutingimuste viimine samadele alustele kõigi Infotelefonidega.

Infotelefonidega on sõlmitud veel kõnede edasisuunamise leping. Infotelefonid ei maksa kõnede edastamisel EMT-le 3.50 krooni/minut, vaid edasisuunamise hinna

määrab Infotelefon ja saab sellest hinnast endale (...) % ning EMT (...) %. Kui suunamise hind on määratud näiteks (...) krooni/kõne (AS Teabeliin), siis jääb Infotelefonile (...) krooni ja EMT-le (...) kroon kõne suunamise tasust. Kõikidele Infotelefonidele rakendatakse kõne suunamisel EMT võrku ühesugust hinnaosaku põhimõtet.

Sisuteenuse osutajate tasumäärad ei sõltu sellest, millises võrgus kõned lõpetatakse, vaid on konkreetsed summad, mis on fikseeritud lepingutes.

Eritasulise teenuse osutamine on EMT võrgus lisateenus, mida pakutakse kõikidele sisuteenuse pakkujatele, s.h Infotelefonidele, ühesugustel alustel. Selleks on EMT poolt välja töötatud ühtne avalik dokument: "Eritasuliste teenuste osutamiseks avatud numbrite kasutamise kord ja tasud" (internetis kättesaadav: <http://www.emt.ee/wwwmain?screenId=content.businesscomponentId=MenuComponent&actionId=menuSelect&actionParam=6173&language=EST>)

Märgitud aadressil asuv dokument on aluseks eritasuliste teenuste osutamiseks numbrite avamisel ja selle dokumendi muutmise õigusele on ka viidatud lepingutes (punkt 7.1). Kuna tegemist on teenuse osutamise alusdokumendiga, mille kohaselt pakub EMT oma lisateenust klientidele, siis on ka loomulik, et EMT saab selle teenuse osutamise korda ja tasusid muuta, teavitades kõiki lisateenuse kasutajaid mõistliku aja jooksul ette, lähtudes sealjuures võlaõigusseadusest ja pooltevahelistest lepingutingimustest.

4.2 Kogutud olulisemad tõendid ja tuvastatud asjaolud

4.2.1 Tarbijale eritasust teatamine

Tarbijakaitseamet edastas telefonioperaatoritele (EMT, Elisa Mobiilsideteenused AS, Elion Ettevõtted AS ja Tele2 Eesti AS) 04.08.2005 nr 6-17/2771 tulenevalt tarbijakaitseaduse § 4 lõikest 2 ja § 8 lõikest 1 seisukoha, et eritasuliste teenusnumbritele helistamisel peab teenuse osutaja teavitama tarbijat konkreetse teenuse hinnast ühenduse saamise esimese 10 sekundi jooksul ja ei pea sealjuures arvestama sideoperaatori poolt võetavat paketiühikute sisuteenuse hinda. Kõne alguses hinnateavitamisele kuuluva aja eest on lubatud võtta üksnes tarbija ja operaatori vahel sõlmitud lepingu juurde kuuluvast hinnakirjast tulenevat hinda.

Hinnast teavitamist ei nõuta annetusnumbritele ja televisiooni vahendusel toimuvate hääletuste puhul hääletusnumbritele helistamise korral.

4.2.2 EMT eritasulisest teenusest

EMT koduleheküljel on lisaks eritasuliste numbrite tasumääradele toodud selgitus, et eritasulise numbri miinimumhind tarbijale on 3.50 krooni/minut ning juhul, kui sisuteenuse pakkuja pakub tasulist teenust, on 10 algsekundit hinnaga 3.50 krooni ja sellele lisandub 11-ndast sekundist sisuteenuse hind.

Eritasuliste teenuste osutamiseks avatud numbrite kasutamise korra kohaselt on sisuteenuse pakkujal võimalus valida Eesti numeratsiooniplaanist eritasuliste teenuste osutamise numbriks kas lühinumber, 800-number või 900-number.

Teenuse osutamiseks vajalikud numbriload ja broneeritud numbrid väljastatakse Sideameti poolt.

Lühinumber on kolme-, nelja- või viiekohaline kujul 11x-19xxx, mida võib kasutada tarbijale maksuvabade või tasuliste teenuste osutamiseks.

Sisuteenuse pakkujal on võimalik tarbijale oma teenuseid osutada:

- miinimumhinnaga (3.50);
- maksuvabalt, tasudes numbrile helistamise miinimumhinna EMT-le ise;
- tasulise teenusena, saades numbrile helistatud kõnede pealt kokkuleppelist tasumäära.

Eritasulise teenuse osutamiseks kaasneb taotletud numbriga teenuse pakkujale lepingulise tasuna iga numbriga kohta kuutasu 250 krooni (käibemaksuga);

EMT kliendile on (EMT e-kiri 06.12.2005) sisuteenuse kõneminuti hind koos käibemaksuga järgmine:

1181 AS Eesti Info Keskus	- 5.55 krooni (3.50 + 2.05)
1182 AS Ekspress Hotline	- 10.45 krooni (3.50 + 6.95)
1184 Numbrinfo AS	- 14.10 krooni (3.50 + 10.60)
1185 Infoatlas AS	- 14.10 krooni (3.50 + 10.60)
1188 AS Teabeliin	- 11.88 krooni (3.50 + 8.38)

Hinnad koosnevad tavaminutihinnast 3.50 + eritasu.

Sõlmitud lepingutes ja pakutavates lepinguprojektides on EMT poolt teenuse osutajale eritasust makstav osaku suurus koos käibemaksuga järgmine:

1181 - (...)	krooni/ minut;
1182 - (...)	krooni/minut;
1184 - (...)	krooni/minut;
1185 - (...)	krooni/ minut;
1188 - (...)	krooni minut.

Ekspress Hotline Grupi (1182,1184,1185) osakute suurused on samad, mis makstaks sidumislepingu alusel Elisale edasiseks arvlemiseks tema võrku ühendatud eelnimetatud Infotelefonidega.

Ekspress Hotline Grupi (1182,1184,1185) osakute suurused on samad, mis makstaks sidumislepingu alusel Elisale edasiseks arvlemiseks tema võrku ühendatud eelnimetatud Infotelefonidega.

4.2.3 EMT arveldamine teise operaatori võrgus asuvate Infotelefonidega

Ekspress Hotline Grupi kuuluvad Infotelefonid (1182, 1184, 1185) lõpetasid EMT-ga teenusnumbri eraldamise kokkulepped 2001.a juulis ja ühendasid oma vahendusjaama AS Uninet (uus ärinimi: Elisa Andmesideteenused AS) võrguga.

Lühinumbriga teenuse lepingu 06.06.2001 nr 1182RE punkt 3.3 sätestab: Ekspress Hotline volitab Uninetti vahendama arveldusteenust lõpptarbijate ja Ekspress Hotline vahel. Lühinumbrile helistamisel esitab siis lõpptarbijale arve vastavalt kõne hinnale,

millest kõne minutitasu ja kõnealustustasu jääb Uninetile ja Ekspress Hotline poolt kehtestatud eritariifi kuulub arveldamisele lepingu punktis 7 sätestatud korras.

Lepingu lisa 5 (eritariifi muutmine kehtib alates 01.06.2004) kohaselt on Unineti osa eritariifist (...) %.

Elisa Andmesideteenused AS võrgust saabuvate kõnede lõpetamisel EMT mobiilsidtevõrgus on minutitasu (...) krooni. Selline tasu on sätestatud sidumislepingu lisa 7, mis kehtib alates 01.04.2005.

EMT vastas Konkurentsiameti lisateabe nõudele e-kirjaga 12.10.2005, et on teinud Elisa Andmesideteenused AS-le ja Ekspress Hotline Grupile korduvalt ettepanekuid eritasuline infoteenus sidumislepingust välja tuua ja allkirjastada teenusnumbri avamiseks ning arveldamiseks teenuste leping.

Ekspress Hotline Grupiga sõlmis EMT teenusnumbrite avamiseks ja arvlemiseks 01.11.2005 ja need jõustusid 01.12.2005.

4.2.4 *Tele2 Eesti AS ja Elisa Mobiilsideteenused AS võrgus lühinumbriga kasutamisest*

Tele2 Eesti AS koduleheküljel on teave lühi- ja teenusnumbrite taotlejale. Kõneteenuse osutajal on võimalus valida 3- tasustamisvõimaluse vahel:

- tavahinnaga kõneteenuse number- klient maksab numbrile helistades kehtestatud tavatariifi 3.50 krooni/minut;
- eritariifiga kõneteenuse number- numbriga omanik määrab kõnele või kõneminutile eritariifi, millele lisandub minuti tavahind 3.50 krooni/minut. Tariifi jagamise standard on 20/80, erand on annetustelefon;
- tasuta kõneteenuse number- kliendile on numbrile helistamine tasuta, numbriga omanik maksab sissetulevate kõnede eest Tele2 Eesti AS -le 3.50 krooni/minut.

Kõneteenusnumbri kuutasu on Tele2 Eesti AS eritariifiga teenuse osutajatele kehtestanud 295 krooni.

Elisa Mobiilsideteenuse AS koduleheküljel (www.elisa.ee/client?id=1603cid=5087&s=read) on informatsioon lühinumbriga teenuse kohta.

14.10.2005 esitas Elisa Mobiilsideteenuse AS e-posti teel andmed eritasulise teenuse hinna osakute jaotuse kohta teenuse osutaja ja võrguoperaatori vahel:

1181 - (...) % ja Elisa Mobiilsideteenuse AS (...) %;

1188 - (...) % ja Elisa Mobiilsideteenuse AS (...) %.

Ekspress Hotline Grupp asub Elisa Andmesideteenused AS võrgus ja hetkel on hinnad ümbervaatamisel, kuna võetakse kasutusele uus süsteem.

Tavaminuti hind on 3.50 krooni /minut, mis lisandub ka Infotelefonide poolt kehtestatud eriteenuse hinnale, ning see hind (3.50 krooni) on tarbijale sama kõigi kolme mobiiltelefoniteenust osutava ettevõtja võrgus.

4.2.5 *EMT poolt Infotelefonidele väljastatud lepingute projektid ja sõlmitud lepingud*

Konkurentsiametile esitatud EMT ja Infotelefonide vahel sõlmitud lepingute koopiad ja veel sõlmitavate lepingute projektid on sama tekstiga, kasutatud on tüüplepinguid. Lepingud käsitlevad nn sisuteenuse osutamise tingimusi teenuse numbriga avamiseks

EMT võrgus. ESS laieneb teenusele, mis seisneb osaliselt või tervikuna signaalide edastamises või suunamises elektroonilise side võrgu kaudu. Sisuteenuse osutamine on väljaspool ESS reguleerimisala ja lepingud Infotelefonidega on sõlmitud või sõlmimisel üldistel alustel, lähtudes võlaõigusseadusest. EMT on pakkunud sisuteenuse osutajatele lepingu projektides ja sõlmitud lepingutes ühesuguseid kohustusi ja tingimusi. Erinevus on lepingute lisas toodud sisuteenuse osutajale makstava sisuteenuse tasu osaku suuruses, kuid osakut on arvestatud samadel tingimustel, s.o kõigile ühesugustel alustel - 85% teenuse osutajale ja 15% EMT-le. Lõpptarbijale (EMT kliendile) on teenuse hinnaks lisateenuse miinimumhind 3.50 krooni/minut, millele lisandub sisuteenuse osutaja poolt kehtestatud teenuse hind. Infotelefonid ei maksa EMT-le kõneminuti tasu, vaid EMT maksab Infotelefonidele nendega eritasulise sisuteenuse osutamiseks numbrilisele lepingutes kokkulepitud osakut, lähtudes vastavast Infotelefonide poolt kehtestatud sisuteenuse tasust.

Infotelefonidega on sõlmitud veel kõnede edasisuunamise leping. Infotelefonid ei maksa kõnede edastamisel EMT-le 3.50 krooni/minut, vaid edasisuunamise hinna määrab Infotelefon ja saab sellest hinnast endale 75% ning EMT 25%.

4.2.6 *Sideameti 19.08.2005 otsus nr J.1-11.KTO/05/11 EMT miinimumtasumäära kohta Infotelefoni numbrile helistamisel*

Kaebuse lahendamise käigus selgus, et EMT soovis 2005.aasta alguses uute lepingute sõlmimisega luua kõikidele sisuteenuse osutajatele võrdsed tingimused ja pakkuda eritasuliste numbriliste teenuste kõikidele ühesugustel alustel eesmärgiga:

- ühtlustada tasumäärade arvestus,
- kaotada varem kehtinud eritingimused ja ebavõrdne käsitus, mis oli tingitud erinevatel aegadel lepingute sõlmimisest,
- arvestada tasumäärad kindlate reeglite järgi,
- vähendada administreerimise probleeme.

Vaidlusobjektiks kujunes EMT poolt ühtsele hinnatasustamispoliitika, osakule üleviimine. Tegelikult ei toimunud Sideameti hinnangul mingit hinnatõusu.

Otsuse II osas analüüsis Sideamet, kas EMT on kehtestanud otseselt või kaudselt ebaõiglasi müügihindu. Vaatluse alla võeti miinimumtasumäär EMT kliendile 3.50 krooni/minut, mis on kehtestatud kliendile lisateenuse tasuna.

Võrreldes Elisa Mobiilsideteenused AS ja Tele2 Eesti AS koduleheküljel avaldatud infot, selgub et enamik tasuliste infoteenuste eest küsitavaid kõneminuti tasumäärasid on 3.50 krooni/minut koos käibemaksuga ja seega võrdne EMT poolt rakendatava miinimumtasumääraga. Sellest tulenevalt ei saa väita, et sideteenuse osutamise eest küsitava kõneminuti tasumäär koosseisu oleks lülitatud juurdehindlust, mis oleks tingitud turgu valitseva seisundi kuritarvitamisest telekommunikatsiooniteenuse turul või, et EMT on kehtestanud otseselt või kaudselt ebaõiglasi müügihindu või muid ebaõiglasi äritingimusi. Seetõttu ei toimu ka TKS-i § 51 lõike 4 punkti 2 rikkumist.

4.2.7 *Infotelefonidele broneeritud numbritest ja valdkonnas tegutsevatest ettevõtjatest*

Infotelefonidele on Sideameti poolt teenuse osutamiseks broneeritud neljakohalised numbrid numbrivahemikus 1181-1188. Kaebuse esitajate poolt osutatav teenus on sisu poolest sarnane ja tarbija jaoks asendatav vastava teabe saamiseks. Telefoninumbrite kohta on veel võimalik saada teavet Findexa Eesti AS telefonilt 119, sest sarnaselt Infoatlasega 1185 annab ta välja ka telefoniraamatuid ja kasutab selleks kogutud teavet telefoni numbriinfo andmiseks. Kuid tema turuosa 2003.aasta majandustegevuse aruannete andmetel oli numbriinfoteenuse kaubaturul ainult 5,4%. Ülejäänud kaubaturg jaotub Konkurentsiameti 2004.aasta telefoni lühinumbrite kaudu numbriinfoteenuse kaubaturu analüüsi lõpetamise otsuse 29.07.2004 nr 24-L põhjal infotelefonide vahel järgnevalt 1188 (AS Teabeliin)- (...)%; 1181 (AS Eesti Info Keskus) (...)%; 1182, 1184 ja 1185 (Eksperss Hotline Grupp) -(...)%

5. Õiguslik hinnang

5.1 Kaubaturg

KonkS § 3 lg 1 alusel on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ning kasutustingimuste, tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala kogu Eesti territooriumil või selle osal.

EMT poolt müüdavaks kaubaks on mobiiltelefoniteenus, mis vastavalt elektroonilise side seadusele moodustab eraldi kaubaturu. Kauba käibimise alaks on Eesti territoorium.

Infotelefonid ei opereeri elektroonilise side võrku. Nad ei ole teavitanud Sideametit üldkasutatava võrguteenuse osutamisest ja neile ei ole väljastatud Sideameti poolt vastavat tegevusluba. Neil puuduvad seetõttu ka sidumislingid elektroonilise side võrku opereerivate ettevõtjatega.

Seega tegutsevad Infotelefonid ja EMT erinevatel kaubaturgudel. Samuti ei osuta EMT samu teenuseid, mis infotelefonid.

KonkS § 13 kohaselt omab ettevõtja kaubaturul turgu valitsevat seisundit, kui tema positsioon võimaldab sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitsevat seisundit eeldatakse, kui ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Sideamet tunnistas 29.novembril 2004.a käskkirjaga nr 1-3/04/269 2005.aastaks olulise turujõuga ettevõtjaks AS EMT, kelle turuosa mobiiltelefoniteenuse turul moodustas konkreetse kaubaturu kogukäibest 59,39%. EMT on nimetatud otsuse osas Sideameti käskkirja vaidlustanud ja asi on käesoleval hetkel Tallinna Halduskohtu menetluses.

EMT oli olulise turujõuga ettevõtjaks tunnistanud ka 2004. aastaks, mil tema turuosa mobiiltelefoniteenuse kaubaturul oli 63,22%.

Konkurentsiamet on mobiiltelefoniteenuse kaubaturul konkurentsiolekorra analüüside tulemusena 2003.aastal (24.07.2003 nr 24-L) ja 2004.aastal (28.09.2004 kiri nr 2.04.03/806 Sideametile) tunnistanud turgu valitsevaks ettevõtjaks EMT ning on jätkuvalt samal seisukohal

5.2 Võrdväärsete kokkulepete sõlmimisel erinevate tingimuste pakkumisest või rakendamisel erinevatele äripartneritele

KonkS § 16 punkti 1 kohaselt on tegemist turgu valitseva seisundi kuritarvitamisega, kui turgu valitsev ettevõtja kehtestab ebaõiglasel ostu- või müügihindade või muude ebaõiglasel müügitingimused. KonkS § 16 p 3 keelab võrdväärsete kokkulepete sõlmimisel erinevate tingimuste pakkumise või rakendamise erinevatele äripartneritele, pannes mõne neist sellega ebasoodsamasse konkurentsiolekorda.

Sideamet analüüsis kas EMT on kehtestanud otseselt või kaudselt ebaõiglasi müügihindu. Vaatluse alla võeti miinimumtasumäär EMT kliendile 3.50 krooni/minut, mis on kehtestatud kliendile lisateenuse tasuna.

Sideameti 19.08.2005 otsuse nr J.1-11.KTO/05/11 EMT kohaselt ei saa väita, et sideteenuse osutamise eest küsitava kõneminuti tasumäära koosseisu oleks lülitatud juurdehindlust, mis oleks tingitud turgu valitseva seisundi kuritarvitamisest telekommunikatsiooniteenuse turul või et EMT on kehtestanud otseselt või kaudselt ebaõiglasi müügihindu või muid ebaõiglasi äritingimusi.

Vastavalt haldusmenetluse seaduse § 9 lg 1 p-le 1 kui sama haldusmenetluse asi on mitme haldusorgani pädevuses viib haldusorganile taotluse esitamisega algava haldusmenetluse läbi haldusorgan, kellele on esimesena esitatud taotlus haldusmenetluse algatamiseks. Riigikohtu 18.12.2002 otsuse 3-3-1-66-02 p 38 kohaselt peavad ametid vältima vastuoluliste otsuste tegemist, kui see võib kahjustada ettevõtja õiguspärast ootust.

Lähtudes eeltoodust ei analüüsi Konkurentsiamet EMT poolt kliendile lisateenuse tasuna kehtestatud miinimumtasumäära 3.50 krooni/minut kehtestamise õigsust ja EMT tegevust selle hinna kehtestamisel vastavalt KonkS § 16 p-le 1.

EMT kui turgu valitsev ettevõtja mobiiltelefoniteenuse kaubaturul ei tohi KonkS § 16 p 3 kohaselt võrdväärsete kokkulepete sõlmimisel pakkuda ja rakendada erinevaid tingimusi erinevatele äripartneritele.

Infotelefonid tegutsevad kõik sisuteenuse kaubaturul ja neil on sõlmitud uued lepingud või neile on EMT poolt esitanud uue lepingu sõlmimiseks lepingu projektid eritasulise teenuse osutamiseks numbri avamise, rakendamise ja arvlemisega seonduva osapoolte vahelise tegevuse reguleerimiseks. Lepingus on sätestatud osapoolte tingimused ja kohustused ühesugustel alustel, lepingud on põhiliselt sama tekstiga, sest kasutatud on tüüplepinguid. Erinevus on lepingu lisas toodud tasumäärade suuruses, sest eritasulise teenuse osutajad on oma teenusele kehtestanud erinevad hinnad. Teenuse osutaja poolt teenusele määratud hind on jaotatud hinnaosakuteks EMT ja iga Infotelefoni vahel samadel alustel s.o (...) % teenuse osutajale ja (...) % EMT-le ja jaotuse juures ei arvestata teenuse osutaja poolt kehtestatud jaehinna erinevust, sest jaehinna võib iga Infotelefon määrata oma äranägemise järgi.

Infotelefonidega on sõlmitud veel kõnede edasisuunamise leping. Infotelefonid ei maksa kõnede edastamisel EMT-le 3.50 krooni/minut, vaid edasisuunamise hinna määrab Infotelefon ja saab sellest hinnast endale (...) % ning EMT (...) %.

Kõigile Infotelefonidele kehtib kõne suunamisel EMT võrku ja kõne algatamisel EMT võrgus ühesugune hinnaosaku põhimõte.

Ekspress Hotline Grupp on liitunud Elisa Andmesideteenused AS võrguga ja maksab kõnede edastamise eest lisaks veel Elisa Andmesideteenuste AS-le (...) % EMT-lt saadud osakust. Ekspress Hotline Grupi poolt erinevatele teenusnumbritele kehtestatud erinevate jaehindade puhul moodustab (...) % erineva summa, kuigi on kasutatud samasugust jaotuspõhimõtet.

Sisuteenuse osutajate tasumäärad ei sõltu sellest, millises võrgus kõned lõpetatakse, vaid on konkreetsete summad, mis on fikseeritud lepingutes.

Tele2 Eesti AS mobiiltelefoni eritasulise teenuse jaehinna osakud jaotuvad 80% teenuse osutajale ja 20% Tele2 Eesti AS -le ning Elisa Mobiilsideteenuse AS hetkel kehtivate osakutega (...-...) % teenuse osutajale ja (...-...) % Elisa Mobiilsideteenuse AS-le. Sellest tulenevalt ei saa väita, et sama teenust konkurendina osutava EMT osak (...) % jaehinnast on ülemäära kõrge ja see on kehtestatud ettevõtja turgu valitsevat seisundit ära kasutades.

Kuna EMT ja Infotelefonide vahel teenuse osutamiseks numbri avamiseks sõlmitud lepingud ei sisaldanud konkurentsi piiravaid või kahjustavaid sätteid, samuti ei sisaldanud vaadeldud lepingud siduvaid kohustusi ja teenuse jaehinnast osakute arvestamisel ei ole EMT kasutanud erinevatele Infotelefonidele erinevaid protsendimäärasid, ei ole EMT rikkunud konkurentsiseaduse § 16 p-i 3.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes Konks § 63⁴ lg 1 punktist 1

otsustan

Lõpetada AS Ekspress Hotline, AS Infoatlas, AS Numbriinfo, AS Teabeliin ja AS Eesti Info Keskus 04.05.2005 kaebuse nr 1-1-4/646 alusel algatatud konkurentsiolukorra analüüs AS EMT tegevuse kohta sisuteenuste osutajatele tasumäärade kehtestamisel, seoses konkurentsiseaduse rikkumise tunnuste puudumisega.

Otsuse kohta võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

Aini Proos